

کمیسیون ملی روند ویانا برای یک افغانستان دموکراتیک

جنوری ۲۰۲۶

۱. پس منظر

از زمان به قدرت رسیدن خشونت‌آمیز طالبان در کابل، افغانستان شاهد حکومت وحشت، شامل نقض بی‌سابقه حقوق بشر، به ویژه آپارتاید جنسیتی، سرکوب آزادی بیان، رشد سریع افراط‌گرایی خشونت‌آمیز و تروریسم؛ و تنش‌ها و درگیری‌های تقریباً مداوم با همسایگان و جامعه بین‌المللی بوده است. این موارد، همراه با اقتصاد شکننده، بیکاری بالا، فقر و خدمات عمومی ضعیف، میلیون‌ها تن از اتباع افغانستان را از کشور شان بیرون رانده است، و شمار زیادی از آنها به دلیل سیاست‌های پیچیده و بی‌رحمانه منطقه‌ای و جهانی با برگشت اجباری مواجه شده‌اند. در حال حاضر، تقریباً نیمی از نفوس افغانستان (حدود ۲۳ میلیون نفر) به کم‌های بشردوستانه نیاز دارند. رژیم طالبان، که هیچ مشروعیتی در داخل کشور ندارد و تنها توسط یک کشور در خارج به رسمیت شناخته می‌شود، تمام درهای گفتگو با مخالفان خود را که از اکثریت قریب به اتفاق مردم افغانستان نمایندگی میکنند، بسته است.

۲. روند ویانا برای یک افغانستان دموکراتیک

در این راستا، تعدادی از جریان‌ها/سازمان‌های اصلی افغانستان و همچنین چهره‌های سیاسی و حرفه‌ای مخالف طالبان، طی سه سال و از طریق پنج کنفرانس در شهر ویانا، اتریش، «روند ویانا برای یک افغانستان دموکراتیک» را تأسیس کرده‌اند. این روند، وحدت ملی و مشارکت جامع را در شکل‌دهی به یک دیدگاه مشترک برای غلبه بر بحران فعلی افغانستان ترویج می‌دهد. این روند با حمایت سخاوتمندانه بنیاد RD ویانا، انستیتوت امور بین‌المللی اتریش، ترانسفرپروجکت، سفارت افغانستان در ویانا (که هنوز به جمهوری وفادار است و نه طالبان) و بسیاری از داوطلبان انفرادی تسهیل شده است. این روند در حال حاضر از حمایت چشمگیر مردمی در سطوح ملی و بین‌المللی برخوردار است.

۳. کمیسیون ملی روند ویانا برای یک افغانستان دموکراتیک

تشکیل کمیسیون ملی روند ویانا برای یک افغانستان دموکراتیک بر اساس اعلامیه های قبلی کنفرانس های روند ویانا، به ویژه در رابطه با «نقشه راه برای برون رفت از بحران افغانستان»، که در ۵ دسامبر ۲۰۲۳، در جریان سومین کنفرانس ویانا تصویب شد و تصمیمی که در ۱۹ فبروری ۲۰۲۵ در جریان پنجمین کنفرانس ویانا گرفته شد، صورت گرفته است. این کمیسیون در اوایل سپتامبر ۲۰۲۵ با یک مدت کاری شش ماهه و انعطاف پذیری قابل تمدید در صورت نیاز تأسیس شد. جزئیات کمیسیون قرار ذیل است:

1. مبنای قانونی: کمیسیون ملی در عملیاتی کردن روند ویانا از وزن قانونی و فنی برخوردار است. برخی از مقامات ارشد سابق قوای اجرائیه، مقننه و قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان و همچنین سازمان های سیاسی و مدنی عمده و پیشرو، اعضای این فرآیند هستند.

2. اهداف: اهداف کمیسیون تقویت فرآیند همگرایی ملی با فراهم کردن زمینه همکاری بین جریان ها و شخصیت های مخالف طالبان؛ و نزدیک کردن دیدگاه های مخالفان در مورد چگونگی غلبه بر بحران و شکل دهی یک ساختار سیاسی جایگزین و جامع برای کشور است.

3. لایحه وظایف کمیسیون شامل موارد زیر است:

- تدوین، خلاصه سازی و به روز رسانی دیدگاه مشترک مخالفان برای حال و آینده افغانستان، با استفاده از اسناد کلیدی مصوب پنجمین کنفرانس ویانا؛
- تهیه پیش نویس نهایی استراتژی غلبه بر بحران فعلی، با استفاده از مواضع مشترک جنبش های مختلف شامل در روند ویانا؛ و
- پیشنهاد یک ساختار سیاسی جامع، عملی و جایگزین برای مراحل فعلی، انتقالی و دائمی حکومتداری در افغانستان.
- کمیسیون موظف است کار نهایی خود را برای منظوری و اجرا به ششمین کنفرانس ویانا (با مشارکت رهبران جریان ها/سازمان ها) ارائه دهد.

4. عضویت: در حال حاضر، کمیسیون متشکل از ۴۱ عضو (از جمله یک ناظر) است که ۲۷ نفر از آنها نماینده جریان های سیاسی و مدنی مخالف طالبان هستند. همچنین، ۷ نفر از مقامات مربوطه عالی رتبه سابق جمهوری اسلامی افغانستان

عضو کمیسیون هستند. ترکیب کمیسیون متعادل است و منعکس کننده تنوع فکری، قومی، مذهبی و جنسیتی کشور است.

5. رئیس و دبیر: در ۱۳ سپتامبر ۲۰۲۵، کمیسیون کارشیوه داخلی خود را تصویب کرد و مطابق با آن، سفیر محمود صیقل، نماینده دائمی پیشین افغانستان در سازمان ملل متحد (نیویورک)، به عنوان رئیس دوره‌ای افتتاحیه و خانم پروانه ابراهیم‌خیل نجرابی، بنیانگذار جنبش زنان برای صلح و آزادی در افغانستان، به عنوان دبیر دوره‌ای آن انتخاب شدند. هر دو سمت به مدت سه ماه و با امکان تمدید بودند. در ۱۳ دسامبر ۲۰۲۵، کمیسیون در هشتمین جلسه خود به اتفاق آرا دوره سفیر صیقل و خانم نجرابی را برای سه ماه دیگر تمدید کرد.

6. گروه‌های کاری: کمیسیون سه گروه کاری از میان اعضای خود با تمرکز بر دیدگاه، استراتژی و ساختار سیاسی جایگزین تشکیل داده است. هر گروه کاری دارای یک هماهنگ‌کننده و یک دبیر است. همچنان کمیسیون یک تیم فراخوان را برای تماس و هماهنگی با دیگر جریان‌ها ایجاد کرده است که یک هماهنگ‌کننده دارد.

7. جلسات: کمیسیون هر دو هفته یکبار (ترکیبی) تشکیل جلسه می‌دهد و امکان جلسات فوق‌العاده نیز در این بین وجود دارد. از اوایل سپتامبر ۲۰۲۵، کمیسیون نه بار تشکیل جلسه داده است.

8. برنامه کاری: کمیسیون یک برنامه کاری شش ماهه را تصویب کرده است که منجر به ارائه کار خود به ششمین کنفرانس ویانا در آوریل ۲۰۲۶ می‌شود. انتظار می‌رود این کنفرانس کار کمیسیون را منظور و سازوکار اجرایی آن را آغاز کند.

9. پیشرفت کار: کمیسیون، در نهمین جلسه خود در ۲۷ دسامبر ۲۰۲۵، پیش‌نویس اول سند اصلی مورد انتظار خود را بررسی کرد که منعکس‌کننده دیدگاه‌ها و توصیه‌های اولیه سه گروه کاری آن بود. کمیسیون به طور اصولی در مورد چارچوب اصلی سند موافقت کرد و در مورد محتوای دیدگاه، استراتژی و ساختار سیاسی جایگزین بحث کرد. در حال حاضر، مقدمات برای پیش‌نویس دوم سند در

کمیسیون ملی روند
ویانا - معلومات
مختصر

حال انجام است.

10. مشورت‌های گسترده‌تر: پس از تکمیل پیش‌نویس دوم سند اصلی (که انتظار می‌رود در اوایل فبروری ۲۰۲۶ انجام شود)، کمیسیون قصد دارد با محدود جنبش‌ها/سازمان‌هایی که هنوز به روند ویانا نپیوسته‌اند و اعضای مرتبط جامعه بین‌المللی مشورت‌هایی انجام دهد. در طول این مشورت‌ها، کمیسیون دیدگاه، استراتژی و ساختار سیاسی جایگزین پیش‌نویس خود را به اشتراک خواهد گذاشت و نظرات را جویا خواهد شد که در پیش‌نویس نهایی سند مورد نظر قرار خواهد گرفت.